410/73

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. SZEPTEMBER 13. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(II.)

ÖSSZEÁLLITOTTA:

FOGARASSY BÁLINT,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

1917.

NYOMTATTA SZÉKELY J. JENŐ KÖNYVNYOMDÁJA

NAGYSZALONTÁN.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1917. SZEPTEMBER 13. NAPJÁN NAGYSZALONTÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

(II.)

ÖSSZEÁLLITOTTA:

FOGARASSY BÁLINT,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

A NAGYSZALONTAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADÁSA.

1917.

NYOMTATTA SZÉKELY J. JENŐ KÖNYVNYOMDÁJA

NAGYSZALONTÁN.

A Nagyszalontai Református Egyházmegye
1917 évi szeptember hó 13. napján Nagyszalontán tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Hadházy Kálmán világi tanácsbiró (helyetes elnök) elnöklése mellett.

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Balog Ambrus ny. esperes	Hadházy Kálmán
Nagy Imre	Tatár Balázs
Szabó István	Ötvös Balázs
Kassay Béla	

II. Ügyész:

Hadházy Kálmán.

III. Jegyzők:

Fogarassy Bálint és Perecz István lelkészi, Tatár Balázs és Szabó Lajos világi részről.

IV. Számvevőszéktől:

Rácz Gyula elnök, Perecz István előadó, Kassay Béla, Bottyán Pál, Debreczeni István, Vargha Zoltán, H. Fekete Péter, Kegyes István.

V. tanügyi bizottságból

Böszörményi Lajos elnök, Bottyán Pál előadó, Balog Ambrus, Nagy Imre, Szabó István, Kassay Béla, Fogarassy Bálint, Kolumbán Áron, Bessenyey Imre, Perecz István, Schrötter Dániel, Szabó Lajos, Szücs Balázs.

VI. Lelkészek:

Balog Ambrus sarkadi, Bessenyey Imre mezősassi, Bódogh János mezőbajji, Bokor Sándor erdőhegyi, Bottyán Pál belényesi, Böször-

ményi Lajos nagyszalontai, Bugyi János erdőgyaraki, Debreczeni István nagyszalontai, Fogarassy Bálint ágyai, Gyenge János nagyzeréndi Hodor István köröstárkányi, Igyártó Sándor bélzeréndi, Kalas Ferencz magyarcsékei, Kassay Béla tenkei, G. Kiss Gyula sarkadkereszturi, Kolumbán Áron kötegyáni, Nagy Imre biharugrai, Ónody Sándor mezőgyáni, Perecz János körösnagyharsányi, Szabó István geszti, Unghváry Gyula tamáshidai lelkészek.

VII. Tanitóképviselők:

Posta Lajos, Schrötter Dániel, Szücs Balázs.

VIII. Egyházak világi képviselői:

Erdőgyarakról: Sánta Lajos, Körösnagyharsányból Aradi Bálint, Magyarhomorogról Madarász Gyula, Mezőgyánból Kovács Imre, Sarkadról, Tokaji Lajos Sarkadkereszturról, Kiss László egyházgondnokok és Nagyszalontáról Vargha Zoltán presbiter.

42. szám. A nagyszalontai református egyházmegye közgyülésének tagjai Nagyszalontán a református központi iskola tornatermében gyültek össze s dolgaiknak követésére mindenek előtt segedelmért fohászkodtak az egek Urához. Böszörményi Lajos esperesnek gondolatokban gazdag s szépen előadott következő imádságával: Menybéli felséges Isten, kinek dicsőséged ott fenn, boldog lelkek seregeitől láttatik végheletlenül, óh légy áldott, légy magasztalt, hogy nekünk porgyermekeidnek is adtad azt a boldogságot, hogy nemcsak a mennyei seregek, hanem mi is láthassuk mindenütt a Te dicsőségedet, hozzánk való jóságodat, szeretetedet. — Hiszen a feltetsző hajnal piros ragyogása Téged mutat nekünk, a csillagos egek seregi ott fent, tündöklő fényükkel dicsérik az Istent, — végtelen jóságod a menny és föld hirdeti. — Bizony hiába volnának ezer nyelvek szánkba, jóságod csudáid nem vehetnénk számba. Tudjuk uram, hogy a Te öltözeted fényes és tiszta, szép világosság sugárzik róla, — Óh engedd, hogy ennek a fényességnek egy sugára szálljon le mi reánk is, hogy az világositsa meg elménket, vezérelje szivünk érzelmeit, hogy tudnánk Téged méltóképen tisztelni, szent Fiad által kijelentett akaratodnak engedni, egész életünkkel Néked szolgálni.

Óh de magunkat megalázva ismerjük el, hogy mi a Te képedre és hasonlatosságodra teremtett emberek nem követjük ezt a sugárt, mely szent Fiad evangéliumában és példájában még fényesebben ragyog felénk, mint a természet tüneményeiben.

Megváltónk arra tanitott minket, hogy Te nekünk Atyánk vagy és igy egymást testvér gyanánt kell szeretnünk. = És mégis az ember gonosz szándékkal tör az ő embertársára, — népek, nemzetek állanak egymással engesztelhetetlen háboruságban, elpusztitva, lángba boritva egész országokat. Óh mennyi könny hullott alá, mennyi vér omlott, mennyi reményteljes élet aludt ki emiatt, hogy az ember elfeledkezett a te parancsolatodról: „békességesek legyetek, egymást szeressétek."

Óh küld alá kegyelmes Istenünk a te áldott Szentlelkedet, hogy mint az első pünkösdkor fénnyel töltötte be a házat, melyben az apostolok valának, ugy hozza fel most a békességnek várva várt napját, hogy annak sugarai hassák át az emberek szivét és lelkét, s annak fényénél lássák meg és kövessék azt az utat, mely Te hozzád, az örök szeretett forrásához vezet, — tanulják meg ismét azt, amit a háboruság idején elfelejtettek, hogy nekik, mint testvéreknek egymás boldogitásán kell munkálkodniok

Most pedig, midőn azért gyülekeztünk össze, hogy a Te földi országodnak, az anyaszentegyháznak ügyei felett tanácskozzunk, arra kérünk, hogy világositásd meg lelkünket világosságnak Atyja, vezéreld ugy elménk gondolatait, hogy minden határozataink anyaszentegyházad javára s nagy neved dicsőségére szolgáljanak Ámen.

A megnyiló mádság elhangzása után esperes szeretettel üdvözli az egyházmegyei közgyülés minden tagját s örömét fejezi ki a felett, hogy az utazás nehézségei ellenére is az egyházak lelkészei és világi képviselői elég nagy számmal jöhettek ide el. Elismerés illesse mindazokat, kiknek volt akaratjuk és erejük az akadályokkal szembe szállani és azokat leküzdeni.

Nem jelenhetett meg azonban egyházmegyénk szeretett gondnoka, Gróf Tisza István. Lehetetlen, hogy figyelmünket elsősorban is arra a férfiura ne irányitsuk, aki, hacsak elháritathatatlan akadály nem gátolja, mindnyájunk előtt példányképül szolgálhat a pontos megjelenésben. Csodálattal kell meghajolnunk az ő nagysága előtt, kivált ha tudjuk, hogy milyen körülmények tartották őt most is vissza. Ismeretes mindnyájunk előtt, hogy mihelyt országunk kormányának vezetésétől visszalépett azonnal hadi szolgálatra jelentkezett, bár koránál fogva katonai kötelezettség alatt már nem állott. A behivás után azonnal a harctérre indult s most ott küzd ő is a hősök között az elsők sorában, mindenütt a legnehezebb helyeken. Megérdemli a mi vezérünk, a hüség és önfeláldozás példányképe, hogy tiszteletünket iránta méltóképpen kifejezzük Inditványozza, hogyha a fennforgó viszonyok

folytán távirati uton nem kereshetjük is fel, jegyzőkönyvünkben adjunk kifejezést ragaszkodásunknak s jegyzőkönyvi kivonaton üdvözöljük őt, akinek élete is nem drága, mikor hazánk és nemzetünk, mikor anya-szentegyházunk védelméről van szó.

Ez az esztendő, melynek napjait és heteit most számláljuk, jubileumi esztendő. A reformáczió négyszázados évfordulója. Négyszáz esztendeje immár, hogy fennáll református anyaszentegyházunk. Sok megpróbáltatáson ment keresztül Szenvedései példa nélkül állanak a történelemben. De az Ur volt vele, őrizte, nem engedte, hogy megsemmisüljön. A pokol kapui nem vehettek rajta diadalmat. Igen, a jelen év október havának 31. napján lesz 400 esztendeje annak, hogy Luther, Lwingli, majd Kálvin megindították a reformáció munkáját. Ha a háborus viszonyok gátolnak is abban, hogy ennek emlékére országos ünnepélyt tartsunk, ne hagyjuk nyomtalanul elenyészni e nagy emléknapot, tartsuk meg az ünnepélyt otthon, mindenik egyházközség saját családi körében, de olyan keretek között, hogy a hatás maradandó legyen. Ugyanezért inditványozza. hogy a reformáció négyszázados emlékünnepét folyó évi október hó 31 napjához legközelebb eső vasárnapon, vagyis október 28. napján egyházmegyénk minden egyházában tartsuk meg és pedig 1., délelőtt a templomban ünnnepi istenitisztelet alkalmi énekekkel, imádságokkal és egyházi beszéddel 2., istenitisztelet után presbiteri gyülés legyen, melyen hálásan emlékezzünk meg mindazon férfiakrol kik a reformáció úttörői és diadalra segitői voltak, — 3., délután iskolai ünnepély legyen alkalmi énekekkel, beszéddel és szavalatokkal

Miután még esperes felhivja. Hadházy Kálmán legidősebb világi tanácsbirót, hogy az E. T. I. t, cz. 54. §-a értelmében egyházmegyénk távollevő gondnokát helyettesitse és a társelnöki széket foglalja el, ennek megtörténtével

a nagyszalontai református egyházmegye 1917. évi szeptember hó 13. napjára összehivott közgyülését megnyitja.

43. szám. Esperes megnyitó beszéde kapcsán

egyházmegyénk közgyülése a jelen alkalmat is siet megragadni, hogy kiváló erényekben gazdag gondnokát, ki a nagyok kőzül is kivált és a legnagyobbnak bizonyult, igaz tisztelettel és őszinte szeretettel üdvözölje s odaadó ragaszkodásáról bizonyságot tegyen. A bölcs vezér, a nemespéldaadó mindenkor kereste az alkalmat, hogy a mi szerény közgyülésünkön jelen lehessen s egyházi és iskolai ügyeink ietézését vezesse. Mi már régen tudjuk, ma már

minden elfogulatlan ember elismeri, hogy Tisza István gróf mintaképe a család, vallás és egyház, a haza, nemzet és koronás királyunk, iránti hűségnek. Bizonyságot tett arról, hogy van ereje és akarata nemcsak szellemi munkájával, hanem a testi élet feláldozásának készségével is szolgálni hazát és nemzetet. A gondviselő Isten őrködjék a nemes harcot harcoló felett, oltalmazza meg drága életét a világégés rettentő tüzében is s hozza vissza hozzánk diadallal, dicsőséggel, ajkain azon óhajtva várt s megnyugvást adó azon örvendetes köszöntéssel: „békesség néktek!"

44. szám Esperes megnyitó beszéde kapcsán

egyházmegyénk közgyülése elrendeli, hogy a reformáció négyszázados évfordulója alkalmából folyó évi október hó 28. napján, mint október hó. 31 napjához legközelebb eső vasárnapon egyházmegyénk minden egyháza emlékünnepélyt tartson: délelőtt alkalmi istentiszteletet, utána presbiteri gyülést, délután pedig iskolai ünnepélyt. Esperest pedig felkéri és megbizza, hogy az emlékünnepély megtartására körlevélben hivja fel a helybeli egyházközségeket.

45. szám. Esperes megnyitó beszéde kapcsán Debreceni István nagyszalontai lelkész inditványozza, hogy egyházmegyénk a reformáczió négyszázados évforvulója alkalmából tavasszal a központon, Nagyszalontán is rendezzen egy nagyobb szabásu emlékünnepélyt.

Esperes, Balog Ambrus és mások hozzászólása után egyházmegyénk közgyülése elhatározza, hogy háboru után alkalmas időben a központon Nagyszalontán is rendez reformácziói emlékünnepélyt. Az ünnepély rendjének, idejének megállapitásával, a közremüködők kiválasztásával, szóval e határozat végrehajtásával esperest bizza meg közgyülésünk

46. szám. Az egyházak világi képviselőit megbizó leveleik alapján a VIII. alatt közölt névsor szerint igazolja egyházmegyénk közgyülése.

47. szám. Esperes jelenti, kogy Bagdi János, Csécsi Imre, Szarka Sándor dr. tanácsbirák, Csák József komádii, Hunyady László gyoroki' Nagy Dániel szentleányfalvai, Nagy Károly belényessonkolyosi, Péntek Ferencz berekböszörményi és Polgár Gyula várasfenesi lelkészek, betegség, hivatalos elfoglaltatás, vagy közlekedési nehézségek miatt egyházmegyénk mai közgyülésén nem jelenhetek meg.

Sajnos tudomásul szolgál.

48. szám. Esperes bemutatja a mai közgyülés tárgysorozatát.

Egyházmegyénk közgyülése a kiosztott tárgysorozatot felolvasottnak tekinti, azt a tanácskozás sorrendjéül elfogadja hogy tárgyalni kivánja még a következő, utólag beérkezett ügyeket is.

a) a 10. szám után: missiri bizottság jelentése

b) a 24. szám után: a pankotai kántorság ügye

c) a birósági ügyek 1. számának teszi: időszaki tanács megalakitása.

49. szám Esperes jelentése a törvényszerü egyházlátogatásról a következő (lásd a mellékletet.)

Egyházmegyénk közgyüléze a kinyomtatott és minden illetékes helyre idejében megküldött esperesi jelentést a törvényszerü egyházlátogatásról felolvasottnak tekinti, általában tudomásul veszi s jegyzőkönyvében mellékletként közzéteszi.

Egyházközségünk bel- és küléletről, szervezetéről, iskolaügyeiről és tisztviselőiről az egyházlátogatási jegyzőkönyv beosztása szerint szerkesztett, nagyon munkás és mindenben hü jelentésért esperesnek elismerését éz köszönetét fejezi ki.

Az aradi egyház tollhibából eredő, téves jelentése folytán az egyházi szertartást mellőzők kimutatásába becsuszott hibás számadatokat, mivel Aradon szertartásnélküli temetés nem 124 (3-ik oldalon felül a 3-ik sorban), hanem csak 24 fordult elő, közgyülésünk következőleg igazitja ki: halottak száma az egyházi anyakönyvben (nem 1910 hanem 2010. A szertartásnélküli temetésekből Aradon fordult elő (nem 124, hanem) 24 s igy az esperesi jelentésben az aradi katonatemetésekre vonatkozó, valószinünek tartott észrevétel (3-ik oldalon 4-ik és 5-ik sorban) most már tárgytalan.

Megnyugvással veszi tudomásul közgyülésünk, hogy az istenitiszteleteket minden egyházunkban minden alkalommal fenakadás nélkül megtarthatták s hogy lelkészeink nemcsak a felnöttek, hanem a gyermekek lelkigondozására is sulyt fektettek és hogy hiveink a templomokat kellő buzgósággal látogassák.

Felhivja a lelkészeket, hogy ifjusági, sőt a gyermekistentiszteletek tartását is vonják be müködésük körébe, könnyen kivihető ez különösen olyan helyeken, hol a vasárnap délutáni istenitiszteleteket a felnőttek kevésbé láto-

gatják, ezen esetben nem lenne kénytelen a lelkész istenitiszteletet csak egy imádság tartására korlátozni. Aradon megpróbáltak, sikerrel járt, a gyermekekkel az anyák is szivesen felkeresték a templomot.

Ott, ahol egyházi szertartásainkat mellőzik, hassanak oda a lelkészeken kivül presbiterek és más egyháztagok is, hogy az egyházi szertartások igénybe vételét lelki szükségnek tekintsék hiveink. Törekedjenek a lelkészi szolgálatokért járó dijaknak általában, de legalább a keresztelési és esketési stóladijaknak méltányos megváltására, kogy a fizetési kötelezettség se szolgáljon okul a szertartások mellőzésére.

A kegyes adakozók buzgó áldozatkészségükért hálás köszönetét fejezi ki s neveiket jegyzőkönyvében is megörökiti ugy, amint következnek:

A hivektől befolyt perselypénzben Aradon 941 korona, Belényesen 192 k., Berekböszörményben 409 k., Biharugrán 200 k., Erdőhegyen 159 k., Feketetóton 110 k., Gyantán, 215 k., Komádiban 200 k., Körösnagyharsányban 435 k., Köröstárkányban 548 k., Nagyszalontán 526 k., Nagyzerénden 102 k., Pankotán 168 k., Sarkadon 366 k., Szemlakon 127 k., Szentleányfalván 127 k., Városfenesen 348 korona.

Urasztalát egészben vagy részben kenyérrel és borral a hivek látták el Ágyán, Aradon, Belényesen (120 K) Belényesujlakon, Belényessonkolyoson, Körösjánosf lván, Bél zerénden Berekböszörményben (130 kor , Biharugrán, Borossebesen, Csermőn, Erdőgyarakon, (180 kor), Erdőhegyen, Feketegyarmaton, Gyantán, (113 kor), Gyorokon, Komádiban, Köröstárkányban (182 kor), Magyarcsékén, Magyarhomorogon, Magyarremetén, Mezőbajon, Mezősason, Lippán, Szemlakon, és Szentlányfalván.

Egyéb adományok:

Aradon a város 4000 korona segélyt, többen Arany könyvre 174 koronát. többen ujtemplom alapra 443 koronát, pénzintézetek 100 koronát,

Geszten Ifj. Szabó István 100 koronát,

Magyarcsékén Ercsey Zsigmond főszolgabiró gyüjtött 230 koronát, többen lelkészlakra 2.8 koronát,

Mezőgyánban többen harangalapra 110 koronát,

Nagyszalontán Idös Kálmándy Mihály templomalapra 4000 koronát, Hadiözvegyeket és árvákat segélyző bizottság,

szegény iskolás gyermekeknek 57 pár czipőt, 20 rend ruhát 2000 korona értékben, ugyanerre a Nagyszalontai Takarékpénztár 150 koronát, Néhai Mogyorós István hagyománya hadiárva alapra 000 koronát, elemi iskolai tanulók hadikölcsön alapra 300 koronát.

Pankotán Fekete Károlyné az egyház javára 200 K., Izsák László 100 K., más egyházak templomépitési alapra 291 K.

Világoson Hathy Adolf templomépitési alapra 300 K., Misóczy István 100 K.

Sarkadon szegény-árva alapra Sarkadvidéki Takarékpénztár 150 K., Háromegyház takarékmaktár 420 K., többen 107 K., névtelen orgona alapra 160 K, többen mezőlaborczi templomra 107 K.

Tamáshidán Ungváry Gyula és társai az egyház közszükségletére 1894 K.

Vadászon Mariskás Péter görögkeleti vallásu kereskedő egyházunk javára 800 K.

Várasfenesen többen az egyház szükségletére 100 K át adományoztak.

Tudomásul veszi közgyülésünk, hogy az aradi egyház régi kicsiny temploma helyett ujat, s nagyobbat akar épiteni, — törekedjék erre a pankotai és radnalippai egyház is, az erdőhegyi és feketetóti egyház pedig javittassa ki templomát ;

felhivja a nagyzeréndi egyházat, hogy a lelkészlakot sürgősen javittassa ki, a tenkei, körösszegapáti, köröstárkányi, bélényessonkolyosi egyházat pedig a paróchia ujraépitésére utasitja ;

a nagyzeréndi és várasfenesi egyháznak az iskola épület sürgős kijavitását, a kisperegi és feketegyarmati egyháznak pedig azok ujra épitését, illetőleg átalakitását teszi elsőrendü kötelességévé a háboru után falkalmas időben.

Elismerését fejezi ki Szabó József borossebesi és Polgár Gyula várasfenesi lelkészek iránt, kik a hadbavonult tanitók helyett ezek tanitványait kiváló eredménnyel tanitották, ugyszintén azon tanitók iránt is, kik a harctérren küzdő társaikat az iskolákban helyettesitették.

Szathmáry Ilona berekböszörményi tanitónőt utasitja hogy iskolájában az ének tanitásra kiváló sulyt fektessen,

a többi tantárgyakra is nagyobb szorgalommal tanitsa növendékeit.

Vargha József nagyszalontai tanitót szigoruan figyelmezteti, hogy a kiszabott tananyagot minden részében alaposan végezze el s tanuljon helyes módszerrel tanitani, különben kénytelen lesz vele szemben birói uton eljárni.

Ifj. Szabóné Borbély Anna nagyszalontai tanitónőt felhivja, hogy iskolájában az énektanitásra nagyobb gondot forditson, ne rovassa meg magát egy tantárgy gyenge eredményéért akkor, mikor a többiből jó iskolát, tud bemutatni.

Sajnálattal értesül azon fogyatékos héthüségre való törekvésről, melyet az egyház látogatóság Kisperegen és Nagyzerénden tapasztalt. Az iskolai épületek elhanyagolt állapota miatt mindkét helyen államositani akarják az iskolákat, holott azok rendbehozására saját erőik kifejtését meg sem kisérelték a többnyire jómódu egyháztagok. Elszomoritó dolog hallani, hogy éppen az egyház iránt hüségi esküt tett őrállók, presbiterek vezérei azon mozgalomnak melynek czélja az, hogy az iskolákat az egyháztestéről erőszakosan leszakitsák. Egyházmegyénk közgyülése most is, mint mindenkor siet felemelni jóakaró és figyelmeztető szavát s nyomatékosan felszólitja ugy a kisperegi, mint a nagyzeréndi egyházak presbitériumait, hogy iskoláik államositásának szándékával hagyjanak fel. A református magyar ember mindenkor büszke volt a saját áldozatkészségéből fentartott intézményekre, főképpen pedig az iskolákra, ezeket nemcsak az egyház veteményes kertjeinek tekintette, de az igaz vallásosság és hü hazafiság legerősebb várainak és védőbástyának is. Netagadják meg őseiket a kisperegi és nagyzerindi református magyarok sem, sőt inkább lankadatlan buzgósággal és törhetetlen hithüsséggel munkálkodjanak az anyaszentegyház továbbépitésén, saját anyagi erejök és kinálkozó külső támogatás felhasználásával erősitsék meg iskoláikat, hadd legyenek azok továbbra is igaz vallásosság és a kereszténvhitélet ápolói, terjesztői. Az illető egyházak lelkeszei is az anyaszentegyház gyengülését, romlását, minden erejökkel megakadályozni törekedjenek, mint közvetlen őrállók a felelősséget nem hárithatják másra, nekik maguknak kell azt viselniök Isten és emberek előtt.

Minthogy évek óta tábori szolgálatott teljesitő feketetóti, köröstárkányi, pankotai és vadászi lelkészek távolléte az illető egyházaknak nagy hátrányul szolgál, egyházmegyei közgyülésünk esperes utján azon kéréssel fordul a főtisztelető püspök urhoz, hogy eszközölje ki a régebben behivott lelkészek felmentését, s váltassa fe ezeket ujabb, frissebb erőkkel.

Esperes azon inditványát, hogy a gyámdijra jogosult lelkészi özvegyek és árvák osztaléka a folyóévben is a rendesnél 20 százaléknál nagyobb legyen, lelkészi gyámintézetünk növekedést mutató vagyoni helyzetére tekintettel készséggel elfogadja közgyülésünk.

Esperes működésére végtelen hátrányos, sokszor éppen káros azon körülmény, hogy némelyik lelkész többszöri figyelmeztetésre sem küldi be ide ében az esperesi hivatalhoz a szükséges jelentéseket. Ugyanazért egyházmegyénk közgyülése a jó rend érdekében elhatározta, hogy mindazon lelkészek, kik jelentésniket a kitűzött határidőre az esperesi hivatalhoz, vagy az esperes által kijelölt helyre be nem küldik, amennyiben előlegesen haladékot nem kértek, vagy utólagosan késedelmüket elfogadhatóan nem indokolták, a közigazgatási pénztár javára esetenként 10 — 10 K. rendbirságot fizessenek. Ezen birság alól felmentést közigazgatási bíróságunk adhat.

Egyházmegyénk halottainak, — hősi halált halt **Lénárdt János** árpádi kántortanitónak, **Lehoczky Józsefnek,** 34 év óta kiváló eredménnyel működő nagyszalontai tanitónak, **Kovács Ilonának,** a sarkadi egyház dicséretes munkásságu tanitónőjének — emlékét kegyelettel örökiti meg jegyzőkönyvében közgyülésünk.

50. szám. Esperes beterjeszti jelentését egyházmegyénk tavaszi közgyülése óta tett fontosabb intézkedéseiről tudomásvétel, illetőleg helybenhagyás czéljából (lásd a mellékelt Esperesi Jelentés 13-ik lapján).

Egyházmegyénk közgyülése esperes intézkedéseit mivel azok egyháztörvényeinkből folynak és azokat a fennforgó körülmények megokolják, tudomásul veszi és helybenhagyja.

Külön is megerősiti

Ad 1, 2, 6, sz. alatt a kötegyáni, városfenesi és bihar ugrai kölcsönfelvétel engedélyezését.

Ad 3, 5. sz. alatt az erdőhegyi és biharugrai kántor-tanitói választások megerősitését.

Ad 4. sz. alatt a mezősasi egyházban 4 százalékos pótadó kivetésének megengedését.

51. szám Esperes betertjeszti jelentését a legutóbbi egyházmegyei gyülés óta érkezett tanitói fizetéskiegészitő államsegélyekről.

Egyházmegyénk közgyülése esperes jelentését jóváhagyó tudomásul veszi s irratárba helyezni rendeli el.

52. szám. Tanügyi bizottsági előadó beterjeszti az 1916—17. iskolai évről elkészitett tanügyi statisztikát két példányban a Főtisztelető egyházkerületi tanügyi bizottsághoz czimzett jelentéssel együtt.

Egzházmegyénk tanügyi bizottsága javasolja, hogy az elkészitett (példányokat) statisztikai ivek egyik példányát terjessze fel egyh. megyénk közgyülése a Főtiszt. egyh. kerülethez, másik példányát pedig helyezze levéltárba.

A tanügyi bizottság javaslatát egyh. megyénk közgyülése magáévá teszi határozati erőre emeli s a népisk. statisztikai kimutatás végösszeget a következőkben jegyzőkönyveli:

Iskolaépületek száma 119, Tantermek száma 1 9, VI. oszt. iskola van 32 helyen, V. oszt. skola van 2 helyen, IV. oszt. iskola van 2 helyen, Fiu iskola van jelenleg 22 helyen, Leány iskola van 31 helyen, Vegyes iskola van 35 helyen, Bennlakó tanitó van 85 helyen, Lakbéres tanitó van 24 helyen, Okleveles tanitó van 111 helyen, Segéd tanitó van 2 helyen, Nem okleveles segéd tanitó van 1 helyen, Állandó tanitó van 119 helyen, Ideiglenes tanitó van 4 helyen, Ref. ismétlőben tanit 23 helyen, Igazgatóság szervezve van 17 helyen, Hadba van 32 tanitó.

6—12 éves tankötelesek kimutatása

Tanköteles fiu	5711
Egyh. isk. járt fiu	3794
Más isk. járt fiu	1356
Két czimen jár fiu összesen	5149
Törvényes czimen nem jár fiu	245
Iskola kerülő fiu	326
Két czimen nem jár fiu öszesen	571
Törvényes czimen nem jár fiu	1014
Iskola kerülő fiu	352
Két czimen nem jár fiu összesen	1371

Leány :	5566	összesen	11277
„	3644	„	7438
„	1369	„	2724
„	5013	„	10162
„	214	„	459
„	331	„	657
„	545	„	1116
„	771	„	1790
„	380	„	732
„	1151	„	2522

Az egyház iskolába járó növendékek közül más vallásu volt : fiu 242, leány 166. Ezek közűl ágostai 29; róm. kath. 123, gör. kath. 36 gör. kel. 171, unit. 7. izraelita 42, összesen 408.

Konfirmált fiu 538, leány 642, összesen 1180. Iskolai felszerelések s taneszközök :

Tanszerek	4724	drb.	Értéke	40188 K.
Iskolai butor	2877	„	„	15175 „
Tanulók könyvt.	5128	„	„	11903 „
Tanitók „	2350	„	„	9914 „
Tornaszerek	3	„	„	10 „
Vezérkönyvek	440	„		

Tankönyvek kerületiek:

13—15 éves tankötelesek kimutatása

Fiu			2065
Egyh. isk. jár fiu			232
más jell. isk.			462
2 czimen összesen			694
Leány :	1956	összesen	4021
„	243	„	475
„	562	„	1024
„	805	„	1499
Iskolába nem jár :			
Törv. czimen fiu			1019
Iskolakerülő			352
két czimen összesen			1371
Leány :	771	összesen	1790
„	380	„	732
„	1151	„	2522

Az egyház iskolájába járó más vall. növendékek közül fiu 2,

leány 4, ág. ev. 1, rom. kath. 2, gör. kel. 2, izr. 1, összesen 6. Konfirmált fiu 3, leány 2, összesen 5

Testgyakorlótér 279 □ m. Faiskolaterület 6300 □ m.

Az iskoláztatásra tett kiadások a következők:

Rendes kiadások:

Tanitói fizetésre készpénz	174016	Kor.	
Lakbér érték s készpénz	30910	„	
Földek, alap s kamatok	249 8	„	
Termények s szolgálmányok	13 60	„	243004 K.
Tanitói nyugdij s 30 f. adó	2827	„	
Adók	7208	„	
Épület fent. s tűzbizt.	16668	„	
Butorok, tanszerek	4274	„	
Takaritás, fütés	21709	„	
Vegyesek	5260	„	57946 K.
Rendkivüli kiadás			627 K.
A kiadások összegéből államsegély fizetés kiegészités czimén	97071	K.	
Személyi pótlék czimén	11867	„	
Tandij kártalanitás „	10625	„	119533 K.
Községi segély „	5456	„	
Alapitványok s kamat	1059	„	
Más forrásokból segély	4809	„	11924 K.
Fedezett áll. segély s más forrásokból			131457 K.
Összes kiadás			301577 „
Egyházakat terhelő kiadás			170120 K.

Iskola fentartás alap 4 egyházban van 182 8 K. értékben. Iskola árva és segélypénztár 5 egyházban van 4888 K. értékben. Évközben segélyt kapott 474 tanuló 4083 K. értékben.

Az iskola év 23 helyen 10 hónapig tartott
21 „ 9 „ „
4 „ 8 „ „

A más jellegü iskolákban járó 6—12 éves növendékek mindenütt részesülnek vallásos oktatásban.

Vallástanitók dijazása ellemi és középiskolákban 6670 K. a 13—15 éves tankötelesek vallásos oktatására 560 Kor lett tiszteletdij gyanánt a hitoktatóknak kiutalva.

52. a., szám. Tanügyi előadó ismerteti a n. szalontai elemi iskolák igazgatójának az 1916—17 isk évről szóló a tantestület munkálkodását teljesen felölelő évi jelentését. E szerint katonák karácsonyára, hadi kölcsönre, Arany János ösztöndij alapra ez évben 1225 K. 32 fillért s az összes háborus években 3691 K. 51 fillért hoztak össze iskolai ünnepélyek s a növe idékek utján.

Egyházmegyénk közgyülése a n. szalontai tanitótestület háborus tevékenységéért ez uton fejezi ki elismerését és köszönetét.

52. b., szám. Tanügyi bizottság jelenti, hogy Magyar homorogon nincs a vallás tanitáshoz vezérkönyv.

Egyházmegyénk közgyülése utasitja a m. homorogi egyház előljáróságát, hogy a Kovács L. féle vallástanitásra vezérkönyvet még most az iskolai év elején szerezze be! Egyuttal felhivja körlátogató tanügyi bizottság figyelmét, hogy félévi iskolalátogatása alkalmával ezen intézkedésének a foganatositásáról győződjön meg.

53. c., szám. Elnök inditványozza, hogy a tanügyi előadónak terhes és fáradságos munkájáért 60 korona tiszteletdijának 100 K.-ra való felemelése céljából tanügyi bizottság tegyen javaslatot az egyházmegyénél.

Tanügyi bizottság elnök inditványát egyhangulag magáévá teszi, s a tanügyi előadó tiszteletdijának 100 koronára való felemelését javasolja.

Egyházmegyénk közgyülése tanügyi bizottság javaslatát elfogadja a tanügyi előadótiszteletdiját már 1917-tő. kezdve 10) koronában állapitja meg s határozatát egyh megyei pénztárnok figyelmébe ajánlja.

53. szám. Csiszár Etelka várasfenesi, Jónás Margit gyoroki és Bóné Emma nagyszalontai tanitónők közgyülésünk szine előtt megjelentek, hogy az E. T. VI. tcz. 26 §. a értelmében a hivatali esküt letegyék.

Egyházmegyénk közgyülése tanitónőket az eskü letétele után állásukban végleg megerősiti s részükre az esperesi hivatal utján bizonyitványt ad.

Tanitónőket utasitja, hogy az egyházmegyei Tanitó és Tanitóisegélyegyesületbe azonnal lépjenek be.

Esperes az esküt tett tanitónőkre és minden nemes célu munkájukra Isten áldó kegyelmét kéri. —

54. szám Számvevőszéki elnök jelenti, hogy a belényesujlaki,

árpádi, körösjánosfalvi és körösszegapáti egyházak az egyházmegyei közgyülés 10 c 1917 sz. végzésében foglalt meghagyásoknak a hozzá beérkezett jelentések szerint eleget tettek.

Jóváhagyó tudomásul szolgál.

55. szám. Bihardobrosdi felügyelő lelkész jelenti, hogy a presbyterium az egyházmegye 10 c— 917 sz. végzésében foglalt meghagyásnak eleget tenni nem tud, mert Gulyás János adósának jelenlegi tartózkodási helyét, minden utánjárása daczára sem sikerült kipuhatolnia, — a kezes pedig jelenleg orosz hadifogságban van.

Egyházmegyénk közgyülése a jelentést tudomásul véve — anyagi felelősségének hangsulyozása mellett utasitja a presbyteriumot, hogy a követelést tartsa nyilván s alkalmas időben minden rendelkezésére álló eszközzel hajtassa be, — és mindaddig, mig ez meg nem történik, — a gondnoki számadással kapcsolatosan állandóan tegyen jelentést a követelés biztositása tárgyában foganatositott intézkedéseiről. –

56. szám Köröstárkányi felügyelő lelkész az egyházmegyei közgyülés 10. b. — 19 7 sz. végzésében foglalt utasitásra vonátkozólag j lenti, hogy az egyház pénztára a szegény alap tőkéjéből kölcsönvett 61 kor., 1 fillért az alap pénztárának megtéritette, s az összeget takarékpénztárba betét gyanánt helyezte el

Jóváhagyó tudomásul szolgál.

57. szám A köröstárkányi presbiteriumot 10 b. — 1917 sz. végzésében arra utasitotta közgyülésünk hogy a kanonika vizitáció kiszállásáig állapitsa meg visszamenőleg, hogy az 1915 évről kik vannak földhaszonbérrel hátralékban. A presbytérium f. évi junius hó 17-én foglalkozott a tárggyal s 15—19 7 sz. végzésében megállapitja hogy az 1915 évben 8 bérlő 879 kor., 30 fillér bérösszegért bérelte az egyház földjeit. Ez a megállapitás azonban eltér a gondnok által az egyházmegye küldöttségének 1917 évi február hó 23-án bemutatott haszonbéri szerződések végösszegétől, a melyek ugyan e czimen 932 kor., 30 fillért tüntetnek fel. Megállapitja továbbá a presbyterium, hogy Cs. Benedek Ferencz II félévi haszonbére 32 kor., 50 fillér és a Mikló Ferencz haszonbéréből 52 kor., a naplóban bevételezve és nyugtázva nincsen. Az ujabb megállapitás szerinti 879 kor, 30 fillérrel szemben 794 kor., 80 fillér folyt be, - elszámolva azonban csak 763 kor., 80 fillér van. Fizetetlen haszonbér gyanánt pedig 84 kor, 50 fillér mutatkoznék. Hogy az elszámolásnál mutatkozó 31 kor., különbözet kinél

van és a befizetettlen 84 kor., 50 fillérrel kik tartoznak, — azt a presbyterium jelentésében nem állapitja meg, csak annyit jelez: „ez a kérdés, — mivel több érdekelt nincs itthon, — a háboru utánig igazságosan el nem intézhető."

Egyházmegyénk közgyülése, — tekintettel arra, hogy a presbyterium 15—1917 sz. végzésében az egyházmegye küldöttségének jelentésétől eltérően állapitja meg az 1915 évi földhaszonbérek végösszegét, — a helyes végösszeg megállapitása és az elszámolás tisztázása czéljából elrendeli és utasitja a presbiteriumot, hogy az 1915 évi összes földhaszonbéri szerződéseket eredetiben, — az 1915 évi gondnoki számadást, a számadási főkönyv másolattal s összes okmányaival f. évi október 15-ig terjessze be a számvevőszék elnökéhez, — s erről egyidejüleg, felügyelő- lelkésze által az esperesi hivatalhoz is tegyen jelentést.

58. szám. Gyantai lelkész jóváhagyás, czéljából beterjeszti a presbyterium 4—1916 sz. végzését, melyben czélszerüségi okokból a külön rendeltetéssel nem biró s 1915 évi deczember 31-én 1987 kor 96 fillér tőkeértékkel rendelkező Boros Sára, Köteles Mihály, és Boros Ferencz alapok egyesitését és „Egyházfentartási alap A" czimen leendő kezelését határozza el.—

Egyházmegyénk közgyülése az emlitett alapok egyesitéséhez hozzájárul, tekintettel azonban arra, hogy az uj cim az alapitók utáni kegyelet kifejezésére és emlékezetük fentartására nem alkalmas, — az egyesitett alapok uj cziméül „A Boros Sára, Köteles Mihály és Boros Ferencz alapokból létesitett egyházfentartási alap" elnevezést ajánlja, s felhivja a presbyteriumot, hogy ide vonatkozólag hozott határozatát az 19 7 évi gondnoki számadással egyidejüleg terjessze be az egyházmegye számvevőszékéhez.

59. szám. Tárgyaltuk a pótlásra utasitott és a tavaszi egyházmegyei közgyülésre be nem érkezett 1916 évi számadásokra vonatkozó számvevői jelentéseket, a melyeknek során rendben levőknek találta s jóváhagyásra ajánlja számvevőszékünk a következő egyházak számadásait:

1., a borossebesi egyház a., közpénztári, — b., alapokról szóló számadását azzal, hogy a jövőben a leirt egyházi adót, mint törlést számolja el, — a szegény alap tőkéjét 147·83 kor-t esedékes kamataival együtt azonnal helyezze el takarékpénztárba, s a jövőben állandóan igy kezelje, — az egyház adósságait és fizetetlen köztartozásait

a számadás végén, — minden kétséget kizáró megvilágositással mutassa ki és végül, hogy az alapokról nem az eddig használt iveken, hanem az egyházmegye rendelete szerint készittesse el számadását.—

2., a feketetóti egyház a., közpénztári, — b., takarékmagtári számadását azzal hogy pénz alapjairól számadást nem küldött be. —

3., az okányi egyház a., közpénztári, — b., alapokról szóló számadását azzal, hogy adjon felvilágositást arról, hogy miért alkotott már meglevő szegény alapja mellé uj szegény alapot és hogy takarékmagtári termény alapjánál a nagy mérvü kamathátralékok beh jtásáról gondoskodjék.

4., a simonyfalvai fiókegyház a , közpénztári, —

5., a tenkeszéplaki fiókegyház a., közpénztári, —

6., a világosi fiókegyház a., közpénztári, b., alapokról szóló

7., a vadászi egyház takarékm gtár alapjának 1914, 1915 és 19 6 évi számadását azzal, hogy a nagymérvü kamathátralék behajtásáról gondoskodjék. —

gyházmegyénk közgyülése ezen 7 egyház rendben talált és a számvevőszék által jóváhagyásra ajánlott számadásait a szokott óvások fentartása mellett — jóváhagyja s a kurátorok részére a felmentvényt megadja.

Külön utasitja azonban a borossebesi presbyteriumot, hogy, a jövőben leirt egyházi adóját, mint törlést számolja el, — szegényalapját 147· 83 kor-t esedékes kamataival együtt jelen végzés kézhez vétele után azonnal helyezze el takarékpénztári betét gyanánt és a jövöben állandóan igy kezelje azt, az egyház adóságairól s fizetetlen kőztartozásairól a számadás készitése alkalmával minden évben, minden kétséget kizáró kimutatást állitson össze és végül, hogy alapjairól az egyházmegye rendelete szerint készitesse el számadását, — a feketetótit hogy pénzalapjairól szóló számadását f évi deczember -ig mulhatatlanul terjessze be a számvevőszék elnökéhez ; — az okányit, hogy adjon felvilágositást arról, hogy meglevő szegény alapja mellé „szegény alap II“ elnevezéssel miért szervezett másik szegény alapot is, — és végül az anyagi felelőség hangsulyozása mellett utasitja az okányi és vadászi presbyteriumokat, hogy takarékmagtár alapjuknál a nagymértékben felszaporodott kamathátralékokat minden rendelkezésére álló eszközzel hajtassa be s eljárásának eredményéről f. évi deczember 1-ig

tegyen jelentést a számvevőszék elnökéhez és az esperesi hivatalhoz.

60. szám. Az elfogadás végett ujonnan beterjesztett berekböszörményi 1916 évi gondnoki rendes számadás, valamint az alapok számadása most sem fogadható el, mert nem tett eleget a presbyterium az egyházmegyei közgyülés azon meghagyásának, hogy a számadást helyesbitse, — kellőleg okmányolja s kellőleg szerelje fel, — sőt megdöbbenéssel kell konstatálni azon körülményt, hogy a számvevőszéki elnök által küldött időközi felhivása, illetőleg lelkészhez küldött, jó indulatu figyelmeztetése daczára is ragaszkodik az általa helyesnek tartott a meghagyásokat nemcsak negligáló, de meg is kritizáló és megvádoló felfogásával az eredetileg beterjesztett számadáshoz.

Egyházmegyei közgyülésünk a berekböszörményi egyháznál sajnálattal tapasztalja a tájékozatlanságot, s a számadást ujrakészités végett visszaadja. — egyben pedig utasitja lelkészt és presbyteriumot, hogy a gondnoki naplóban bevezetetlen 100 kor., kiadási tételt vezesse be, — az erre vonatkozó utalványt lelkész is irja alá, a gondnoki naplóban a összbevételt és összkiadást ennek megfelelően irja elő s képezze meg a pénztári maradványt. Az adófőkönyvben mutatkozó 22 kor., 35 fill hibát akként igazitsa ki, hogy a főösszegezésnél fizetett egyházi adóban végeredményben a gondnoki naplóban is bevételezett 8099 kor., 65 fillér legyen kitüntetve. Az alapoknál az alapok pénzéből jegyzett hadikölcsön kötvényt a kötvény névértékében annak kifizetett árfolyam érték szerint kiadásba tett összeggel s a mutatkozó árfolyam nyereséggel számolja el azon alapnál, mely alap pénzéből e czélra az összeg kivétetett. Az 1915 évről áthozott pénztári maradványt a gondnoki naplóban első tételként szerepeltesse s a naplót nem havonként, csak az év végén zárja le. Jelentésében csatolja a presbyterium jóváhagyását. A jövőben pedig tartózkodjék ugy a számvevőszék javaslatai, valamint az egyházmegyei közgyülési határozatok kritizálásától.

61. szám, Ismételem pótlásra utasittatni javasolja számvevőszékünk a pankotai egyház 1916 évi közpénztári és alapokról szóló számadását, mert a gondnoki napló 34, 35, 41, 42, 51 és 52 tsz. még mindig nincsenek igazolva, mert a 660 kor., földhaszonbér elszámolása még mindég hiányzik azon a czimen, hogy azokat a lelkész vette fel. Az alapokról rendszeresen számadást most sem terjesztettek be, csak

vázlatosan az alapok állapotát tünteti fel a lelkész kisérő levelében. A kifogásolt egyházfentartási alapot még mindég 139 kor., tőkével szerepeltetik, s csak sejteni lehet, hogy belőle talán 1000 K. névértékü hadikölcsönt jegyeztek. Templomépitési alap czimen 3 tőkét is kezelnek. A számadásból kitetszőleg e czélra 574.57 kor., folyt be, — azonban 3 tételben alap czimen csak 437.75 koronát mutattak. Mindkét számadás olyan minden rendszer nélkül van összeállitva, hogy belőle az egyház anyagi helyzetéről tiszta képet alkotni lehetetlenség.

Egyházmegyénk közgyülése azzal az utasitással adja vissza a számadásokat a presbiteriumnak, hogy azokat az egyházmegye szabályrendeletének megfelelőleg készittesse ujra, és elfogadható módon okmányolva f. évi deczember 1-ig terjessze be a számvevőszék elnökéhez. Mivel pedig a rendes lelkész hadi szolgálata miatt a most már másodszor visszautasitott számadások rendszeres elkészitése a presbiterium utján nem remélhető: a számadásnak az egyházmegyei közigazgatási pénztár terhén leendő elkészitésével Hunyady László gyoroki lelkész urat bizza meg.

62. szám. Sarkadkereszturi presbyterium 40—1917 sz. végzésében azzal a keresettel fordul közgyülésünkhöz, hogy tekintettel egyházuk 1916 évi, elszomoritó s hihetetlenül zavaros és vezetésnélküli állapotára, — a mely miatt a számadást még megközelitő pontossággal sem képesek összeállitani, — engedje meg egyházmegyénk, hogy

1., Szakál Géza volt gondnokukkal az 1916 évről kölcsönös megegyezés alapján, a gondnok javára kötelezett 60.44 kor., befizetése mellett számolhassanak el, s adhassák meg részére a felmentvényt, —

2., az 1916 évről mentse fel őket közgyülésünk a számadás kötelezettsége alól s számadás helyett csak az egyház 1916 decz. 31-iki állapotát feltüntető vagyon kimutatást terjeszthessenek be a rendes számadások kapcsán.

Egyházmegyénk közgyülése, — bár méltányolja a sarkadkeresztúri egyház 1916 évi rendkivül nehéz és zavaros helyzetét, — a presbiterium kérelméhez elvi okokból nem járul hozzá, — s Szakál Géza volt gondnokot nem menti fel 1916 évi számadási kötelezettsége alul. A volt gondnoknál kétségen kivül meglevő feljegyzések, iratok és naplók alapján elrendeli a számadás összeállitsát s az 1917 évi számadással egyidejüleg leendő beterjesztését.

Helyesli a presbyterium azon előterjesztését, hogy e számadás mellé az egyház 1916 évi decz. 31-iki anyagi álla-

potáról minden részletre kiterjedő vagyonkimutatást csatol s megengedi, hogy az adóhátralékosokról az 1916 decz. 31-ig külön nyilvántartást vezessenek, azzal az utasitással, hogy az e czimen befolyó összeget — a rendes adóval együtt elszámolni kötelesek. –

A missiói bizottság jelentése a következő

63. szám. Egyházmegyénk folyó 1917. év április hó 12-én tartott közgyülése 11. szám c pontja alatt a következő határozatot hozta: „Minthogy Takács Imre volt pankotai lelkész vétkes mulasztást követett el azáltal, hogy az 1915 évről 32 kor., 80 fillérrel, az 1916. évről 100 koronával, összesen 132 kor., 80 fillérel nem számolt el, daczára annak, hogy az esperesi hivatal őt erre több izben felszólitotta, közgyülésünk Takács Imre volt pankotai lelkész ellen, jelenlegi felettes hatóságához panasszal fordul és nevezett lelkész ellen a fegyelmi eljárás megindítását kéri"

Takács Imre jelenleg kiskolczi lelkész azonban jelentését időközben beküldte, abban az általa felvett 13 kor., 80 fillér missiói segéllyel elszámolt, miért is az egyházmegyei közgyülés fentintézett végzése ellene foganatba nem vétetett.

Jelentés a következő:

1., Általában. A missioi kör teljesen románlakta vidéken fekszik. A szórványokban lakó református hivek tulnyomóan zsellér cseléd emberek, akik akóhelyeiket egyre változtatják. De azért az istenitiszteleteket szorgalmasan átogatják, hitökhöz ragaszkodnak, abból ki nem térnek. Hitbuzgóság tekintetében különösen kiemeli a jelentés a világosi fiókegyház hiveit.

2. Szervezet. A világosi fiókegyház a körből a maga részére kikapcsolta Galsa, Erdőskerek, Ósszentanna és Muszkaszórványokat De hogy ezt mi alapon tette a jelentésről nem tünik ki. Polgári községek száma 2 . Fiókegyház van 1, szórvány 22. Lelkész: Takács Imre.

3., Népmozgalmi adatok Polgári lakosság száma: 52201. Ez adat azonban nem teljesen megbizható. A felekezetek szerint való ki utatások összege ugyanis nem talál az összlakosság számával. Református lélek van 33 . Született , meghalt 7, elköltözött 4. Apadás 5. Házasságot kötött 1 pár, a lélekszám a folytonos ki és beköltözés miatt nem állandó.

4. Hitéleti adatok. Istenitiszteleteken megjelentek 110-en, úrvacsorát vettek 124 en. Ez utóbbit a legtöbbször háznál betegnek szolgáltatta ki. Konfirmáltak 6-an. Megegyezést kötött a javunkra 1 pár,

5. Lelkész tevékenysége. Istenitisztelet tartott 31-szer, ebből Világ-

gosra magára esik 30, a többi 22 szórványra 1. Keresztelt 3-szor esketett 1-szer temetett 6-szor. Urvacsorát osztott gyülekezetnek 7-szer, betegnek 4-szer. Látogatást tett 34-szer Konfirmácziót tanitott 6 növendéknek 22 órán át. A hitoktatást lelkész maga végezte a világosi állami elemi iskolában 11 növendéknek heti 2 órán, középiskolában 4 növendéknek heti 2 órán. Egyebütt az illető osztály tanitója végezte.

6. Vagyoni és adózási viszonyok. A kőrnek magának nincs semmi vagyona. Világos buzgó gondnoka azonban dr. Haty Adolf kir. járásbiró 700 koronát gyüjtött templomépitési célra. Elismerésre méltó derék cselekedet. A világosi fiókegyház a körből a maga részére kikapcsolt szórványokra kivetette és be is szedte az egyházi adót. Ilyesmit az anyaegyház is megpróbált, de sikertelenül.

7. Missioi utak száma 33. Megtett ut 240 km. összes kiadása 151.60 korona, missioi segélye 132.80 kor., túlkiadása. 18.80 korona.

Észrevétel. Bizottságunk a jelentést elfogadásra ajánlja a közgyülésnek. Takács Imre volt pankotai lelkész részére pedig a felmentvény megadását javasolja a missiói segélyek elszámolásának kötelezettsége alól. Felhivja azonban az utódot, hogy folyó évről gondos jelentést terjesszen be annak idején, a tanköteles ref. növendékek számát mutassa ki a hitoktatás miként történt ellátásával egyetemben. Az úgy nemzetünk, mint felekezetünk szempontjából egyaránt fontos kör fejlesztését vegye lelkiismeretes gondjaiba. Kel Nagyszalontán, 1917. szeptember 13. Fogarassy Bálint missiö bizottsági elnök, Bokor Sándor előadó, Lengyel Imre missioi bizottsági tag.

Egyházmegyénk közgyülése a missioi bizottság jelentését tudomásul veszi és elfogadja, minél fogva Takács Imre pankotai missioi lelkész számadását jóváhagyja s részére a 1916. évi számadásra vonatkozólag a felmentést a szokásos fenntartással megadja. A jelentést az összes iratokkal együtt felterjeszti a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre.

64. szám. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet választmánya felterjeszti a Nagyszalontán 1917. évi szeptember hó 3-án tartott ülésének 1. szám. alatt hozott határozatát.

A választmány, miután előzőleg Kolumbán Áron számvevő a pénztárnoki számadást különböző időben a helyszinen Biharugrán teljes részletességgel megvizsgálta, a pénztári naplót a főkönyvekkel és a bevételeket és kiadásokat igazoló okiratokkal egybehasonlitotta, mindezeket a legnagyobb pontossággal vezetettnek jelentette ; továbbá Hadházy Kálmán gy. int. ügyész és Kolumbán Áron számvevő együttesen a gyámintézet összes értékeit ugyancsak a helyszinen számba vették,

éz valamennyit a legpéldásabb rendben kezelve megtalálták, — a számadás egyrészleteit felül vizsgálva, a napló, főkönyv számos részletét igazoló okmányokkal egybevetette s meggyőződött a legpontosabb pénztári kezelésről, pénztárnokot az 1916 évi julius 1. — 1917 évi junius 30-ig terjedő egy évi időtartamra a számadás terhe alól szokásos fentartással felmentette s javasolta az egyházmegyei közgyülésnek, hogy a pénztárnoknak buzgó működése elismerése mellett a felmentést adja meg. A jelentésről kitetszőleg a gyámintézetnek most már 65000 korona névértékű hadikölcsönkötvénye, a Nagy Karolina alapitványnak 700 K. névértékű hadikölcsön kötvénye van s a gyámintézeti pénztár az elmult év folyamán, eddig soha el nem ért 0708 K. 53 fillér szaporulattal zárult.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkész gyámintézeti választmány jelentését tudomásul veszi s megállapitja, hogy a pénztári vagyon, 1916. évi jul. 1-én 215137 K. 60 fillért tett, ehhez az 1917 évi junius hó végéig jött 68678 K. 04 fillér. Kiadott a pénztár ugyanez idő alatt 59327 K. 07 fillért s lett a pénztár végleges vagyona 1917 juni 30.-án 224488 K. 57 fillér, melyhez 9412 K 2 fillér hátralék követelést hozzáadva tesz a pénztári vagyon 1917 juli 1.-én 233900 K. 78 fillért és a postatakarék pénztári betétben, mint betét 00 K. külön a Nagy Karolina alapitvány 838 K. 43 fillér

Nagy Imre pénztárnok számadását egyházmegyei közgyülésünk midőn jóváhagyja s részére a felmentést a szokásos fenntartással megadja, a pénztár példaszerü kezelésért, a tanusitott ügybuzgóságért, a legteljesebb elismerését nyilványitja s egyszersmind a számadás sommázatát jegyzőkönyvvében kinyomni rendeli.

I., Bevétel:

1916. junius 30-án volt a pénztári vagyon . .	2 5137 K. 60 fill.
1917. junius 30.-ig ehhez jött	68678 K. 04 fill.
1917. junius 30-án lett	283815 K. 64 fill.

II., Kiadás:

19 6. julius 1 től, junius 30-ig a pénztár kiadása	59327 K 07 fill.

III., Tényleges vagyon:

1917. junius 30.-án	2 4488 K. 57 fill.
Ehhez hátralékos követelések	9412 K. 21 fill.
1917. junius 30.-án a vagyon	233900 K. 78 fill.
Szaporodott a tőke 1916. jul 1. 1917 jun. 30-ig	10708 K. 53 fill.

Postatakarékpénztári betétben van . . . . . 100 K. = fill.

IV., Nagy Karolin alapitvány:

Takarékpénztári betétben van	138 K.	43 fill.
Hadikölcsön kötvényekben	700 K.	— „
együtt	838 K.	43 fill.

6 . a., szám. A lelkész gyámintézeti választmány beterjeszti f. é. szept. 3. napján 2. sz. a. hozott határozatát: Gyámintézeti ügyész és számvevő javaslatához képest tekintettel arra, hogy a gyámintézeti kölcsönöket nem sürgetik jelenleg is 12000 koronát meghaladó összeg van a takarékpénztárban s a háború hosszú folyamán feltehető, hogy a földmüvelő adósok ujabb és ujabb és nagy befizetéseket teljesitenek, elrendeli a választmány, hogy ujabb hadikölcsön kötvény kibocsájtása esetén ismételten 20000 korona jegyeztessék, ha elegendő készpénzzel a pénztár akkor nem rendelkezik, ujabb lombárd hitel vétessék igénybe. — Ezen határozat jóváhagyás végett a nagytiszteletü egyházmegyei közgyülésre felterjesztendő. Kmf Böszörményi Lajos elnök helyettes, Hadházy Kálmán vál. jegyző.

Egyházmegyénk közgyülése lelkészgyámintézeti választmány azon határozatát, hogy ujabb hadikölcsön kötvény kibocsájtása esetén, a gyámintézet tőkéjéből ismételten 20000 koronát jegyez tudomásul veszi és jóváhagyja.

65. szám. A lelkészgyámintézeti választmány beterjeszti f. é. szept. 3. napján 3. sz. a. hozott határozatát: Gyámintézeti számvevő és ügyész jelentésében tett, megokolt és a választmány által egyhangulag elfogadott javaslatok alapján: a választmány tekintettel arra, hogy a gyámintézeti pénztár azon 9 év alatt, amióta Nagy Imre lelkész ur kezeli örvendetesen gyarapodott, tekintettel arra, hogy a pénztár kezelése fokozódó munkát igényel, hogy a pénztárnoknak az esztendő minden napján dolgoznia kell, ugy hogy saját kisgazdasága felügyeletében is akadályozva van, — az országos lelkészi gyámintézettel való szerves kapcsolat igen sok gondot és végtelen sok munkát ad és azért semmi külön dijjazásban nem részesül, tekintettel az alig elviselhető drágaságra, hogy az állami pénzintézetek, ipari vállalatok minden alkalmazottjukat különféle segélyben részesitik, figyelemmel arra is, hogy a pénztárnok biharugrai hiveiben megvolt a jó indulat, lelkészük könnyebb megélhetése czéljából ennek összes földjeit dij nélkül megmüvelték, a mostoha időjárás mellett azoban a földek semmit sem termeltek, Nagy Imre pénztárnoknak 1917. évi julius 1-től háborus segély czimen évenként 500 ö száz koronát szavaz meg s e határozatott a nagytiszteletü egy

házmegyei közgyűlésre jóváhagyás végett felterjeszteni rendeli. Kmf. Böszörményi Lajos elnök helyettes Hadházy Kálmán vál. jegyző.

Egyházmegyénk közgyülése a lelkészgyámintézeti választmány azon határozatát, hogy Nagy Imre pénztárnok részére az 917. évi julius hó 1.-napjától kezdődőleg háborús segély czimen a gyámintézeti tőkék jövedelméből évenként 500 koronát szavaz meg, tudomásul veszi és jóváhagyja.

66. szám. Esperes jelenti, hogy egyházmegyénk közgyülésének 35—1917. számu határozata alapján a 442—1916. sz. egyházkerületi rendelkezéshez képest ismét felhivta az egyes egyházak presbiteriumait, a legáczió további fentartására és javadalmának korszerü emelésére, a hol beszüntették visszaállitására, ahol eddig nem volt, ott uj legáczió létesitésére. A beérkezett nyilatkozatok szerint azon egyházak, melyekbe legátusok nem járnak, a háborús viszonyok, a rosz termés és a bevételek nagymérvü csökkenése miatt legációkat létesiteni nem tudnak, a legátust járató egyházak azonban tovább is készségesen tartják fent ezen intézményt és jó szivvel áldoznak erre.

Egyházmegyénk közgyülése Esperes jelentésének tudomásul vétele mellett a főtiszteletü egyházkerületi közgyüléshez azon felterjesztést teszi, hogy az ismételt felhivásnak is az lett az eredménye, hogy a legátust nem járató egyházak a mai nehéz viszonyok között uj legációk létesitésére nem vállalkoznak, a legátust tartó egyházak pedig ezen kedvelt intézményt tovább is készek fenntartani s annak terheit szivesen hordozzák.

67. szám. Főtiszteletü Püspök ur 3930—1917. sz. alatt az egyházkerületi közgyülés 44—1917. sz. alatti határozata alapján arra hivja fel egyházmegyénk közgyülését, hogy a lelkészi és kántori stóladijak felemelésére vonatkozólag tegyen javaslatot oly időben, hogy azt az egyházkerületi közgyülés már a folyó év őszén tárgyalhassa.

Egyházmegyénk közgyülése mindenek előtt kifejezést ad azon véleményének, hogy a lelkészi es kántori szolgálati dijaknak az 1890—1894 évi átlag szerint való megváltására az idő elérkezett s most látszik legalkalmasabbnak. Ma már a megváltozott viszonyok folytán lelkész és hivei között sok surlódásra ad okot az anyag, főképpen pedig a stólakérdés. Ha az állami anyakönyvvezető dij nélkül végezi a születési anyakönyvvezést. a házasságkötést, haláleset felvételét, különösen a falusi nép a lelkésztől is követeli, hogy minden egyházi szertartást ingyen végezzen. Ugyanazért közgyülé-

sünk azon kéréssel fordul a főtiszteletű egyházkerületi közgyüléshez, hogy legalább a keresztelési és esketési stóladijak átlagának megállapitását s az évi költségvetésbe felvételét rendelje el és eszközölje ki, hogy az egyetemes adóalap végrehajtó bizottsága a normál költségvetés szükségletét a keresztelési és esketési stóladijak figyelembe vételével állapitsa meg Az adósegélyre igényt nem tartó egyházak pedig felhasználható alapok kamatainak igénybevételével, adóemeléssel vagy pótadó kivetésével állitsák elő ezen stóladijak átlagos összegét.

I ármilyen megoldása lesz is azonban a stóla kérdésének, közgyülésünk mindenesetre kivánatosnak tartja azt, hogy a stóladijakat ne az egyes felektől szedje be a lelkész, hanem az egyház pénztára szolgáltassa ki azt neki.

Egyébiránt közgyülésünk a minimális stóladijakra nézve következő javaslatot teszi:

I Lelkészi szolgálat:

1., keresztelt beirásáért, ha a keresztelés templomban vagy lelkész lakásán megy végbe, 2 korona, ha magánháznál 10 korona.

2., jegyesek templomi kihirdetésért minden egyes esetben 2 korona.

3., esketésért templomban a szokott napon 6. korona máskor 8 kor., magánh znál 10 kor,

4., temetésnél a., imádság templomban 4 kor., magánházaknál 6 kor., temetőben 10 kor., b., emlékbeszéd (oráció) templomban 6 kor., magánháznál 8 kor., temetőben 10 kor., c., prédikáczió templomban 10 kor., magánháznál 15 kor.,

II., Kántori szolgálat:

1, énekszós temetésnél 3 kor., más temetésnél 6 kor.,

Ezen dijszabás egyelőre nem lenne kötelező, de a hozzá való alkalmazkodásra, annak életbe léptetésére az egyes egyházakat felhivná az egyházi felsőség

A hol eddig magasabb stóladijakat fizettek, ott ezután is ez marad érvényben.

68 szám. Főtiszteletü Püspök ur 3594—1917 sz. alatt ke t leiratában az egyházkerületi közgyülés 25 19 7. számu határozatára utalással nyilatkozatra hivja fel az egyházmegyéket arra nézve, hogy az özvegyi és árvailletményeknek mily összegü folytatólagos emelését látják szükségesnek s a javasolt további emelés fedezésére a járulékok

mily mérvü önkéntes emelését vállalnánk lelkészeink?

Egyházmegyénk közgyülése az országos lelkészi özvegy és gyámintézet részéről a következő illetmények megállapitását tartja szükségesnek:

özvegyi évjáradék 1200 korona,

apátlan árvák neveltetési segélye egyenként 365 kor,

szülőtlen árvák neveltetési segélye egyenként 500 kor.,

Minthogy pedig mindenkor, de különösen a mai háborus viszonyok között lelkészeink áldozatkészségét mindenfelől igénybe veszik s a családfentartás é gyermeknevelés sulyos terhe is szinte elviselhetetlenné teszi helyzetöket, mert épen ök azok, kik állásuknál fogva a kinálkozó anyagi előnyöket ki nem aknázhatják s anyagi tekintetben legkevésbbé segithetnek magukon: egyházmegyénk közgyülése nem tudja ajánlani, hogy ezen ujabb s nem csekély teher viselésére a felsőbbség a lelkészeket kötelezze. Közgyülésünk más segélyforrás hiányában inditványozza, hogy kisérje meg az egyetemes konvent is, mint annyi sok segitő intézmény, e czélra államsegély kieszközlését, de szólitsa fel önkéntes adakozásra az egyházakat, lelkészeket és a többi hitsorsosokat is s az ily módon évenként befolyó összegeket a szükség nagyságához képest ossza fel a gyámintézet özvegyei és árvái között.

69. szám. A nagyzeréndi presbiterium és egyházközségi közgyülés elhatározta, hogy három tanerős felekezeti iskoláját átadja az államnak a következő feltételek mellett:

1., 1800 □ öl iskolatelket tulajdonjoggal átbocsájt az államnak dijmentesen állami iskola czéljaira úgy, hogy az egyház a telken levő épületeket elbontatja és azoknak anyagát a saját czéljaira felhasználja, —

2., az állami iskola fentartásához évi 1000 koronával hozzájárul mindaddig, mig az általános államositás bekövetkezik, akkor az 1000 korona fizetése megszünik. —

3., követeli a meglevő tanerők átvételét s továbbá azt, hogy az állami tanitók közül legalább 4 tanitó református vallásu legyen.

Az államositást az egyház szerint azon körülmény teszi szükségessé, hogy Arad vármegye közigazgatási bizottsága a 3 tanerős iskola közül kettőt, rozzant állapota miatt bezárással fenyegetett meg, tehát a két iskolát ujra épiteni, erre az egyház vagyontalansága miatt teljesen képtelen. Sietteti az állomositást még az is, hogy Nagyzerénd község képviselőtestülete a csatolt jegyzőkönyvi kivonat szerint telket ajánlott

fel egy 5 tanerős állami iskola czéljaira s ha az egyház iskoláit át nem adná az államnak, ennek daczára is létesül az állami iskola. A községi képviselőtestület határozatában még azt is kimondta, hogy a felekezeti iskolák államositása és átadása esetén a polgári község által felajánlott telek ismét községi tulajdonba megy vissza.

Egyházmegyénk közgyülése a nagyzeréndi presbyterium 20—1917, az egyházközségi gyülés 4—1917, számú azon határozatát, melyben az általa fentartott 3 tanerős felekezeti iskolának az állam kezelésébe való átadását mondotta ki, — jóvá nem hagyja, meg nem erősiti.

Az E. T VI. t. c. 8 § b., pontja szerint államositás esetén az egyházközség „az épületeknek és egyébb ingatlanoknak csak haszonélvezetét engedheti meg az államnak a tulajdonjog fentartása mellett."

A törvény eme világos intézkedésével szemben a nagyzeréndi presbyterium és egyházközségi közgyülés határozata szerint az iskolatelket tulajdonjoggal akarja átadni az államnak, sőt még ezen felül évi 000 koronás fentartási költséget is megajánl. Mivel a határozat a törvényben megállapitott feltételeket teljesen figyelmen kivül hagyja, jóváhagyni és megerősiteni nem lehetett

Egyházmegyénk közgyülése nem lát fenforogni semmiféle indokot, mely az államositást Nagyzerénden szükségessé tenné. Nem román, hanem magyar református iskolákról van szó, melyek mindenkor a legtökéleteseb mértékben megfeleltek hivatásuknak. Az épületek rozogasága nem indokolja az államositás szükségességét, ha rozoga az épület, meg kell javitani, fedezetül kinálkoznak erre azok az évi 1000 koronák, melyeket az egyház felajánlt az állami iskola évenkénti fentartásához. Az egyház szegénységét semmi okmány, vagy elfogadható tény nem igazolja, sőt az egyháznak az állami iskolákkal szemben tett bőkezű ajánlata ellenkezőről tesz bizonyságot.

Szükségesnek tartja egyházmegyénk közgyülése felvilágositani a nagyzeréndi egyházat arról is, hogy a meghozott határozatok sértik az egyház erkölcsi és anyagi érdekeit. Elveszitené református felekezeti iskoláit, melyek hosszú éveken át veteményes kertjei voltak a józan vallásosságnak, a hithűségnek és református egyházunkhoz való törhetetlen ragaszkodásnak, amely iskolákban mind a mai napig az

egyház által választott kötelességtudó, hitbuzgó református tanerők tanitottak s gyermekeik közül többet ezentúl más hitfelekezetű tanitó is oktatna, mint ahogy ez a polgári község határozata folytán nyilvánvaló. Elviszitené értékes telket a rajtalevő épületekkel együtt, sőt megterhelné magát évenként 1000 korona összeggel. — Ha bekövetkezik országszerte az államositás, mindezek megmaradhatnak az egyház tulajdonában anélkül, hogy azokat most az államnak odaajándékozza.

A rozoga épületeknek használható karba való hozatala nem igényel olyan nagy költséget, hogy azt a nagyzeréndi egyház elviselni ne tudná.

Egyházmegyénk közgyülése felhivja a nagyzeréndi egyházat, hogy meglevő iskoláinak fentartása és fejlesztése végett keresse meg a politikai községet, kérje annak támogatását, mert tapasztalat által igazolt tény s erre egyházmegyénkben számos példa is van, hogy azokon a helyeken, ahol a politikai község támogatására sietett a reform felekezeti iskolának, megmenekült a sokkal nagyobb áldozatba kerülő állami iskola felállitásától. Felhivja a nagyzeréndi egyházat még arra is, hogy haladék nélkül adja be kérvényét egyházkerületi népiskolai tőkesegély elnyerése érdekében. Ezeken felül kérelmezzen épitési állami segélyt a vall. és közokt. Minisztériumtól is.

Egyházmegyénk közgyülése nem kiván kritikai megjegyzéseket fűzni Arad várm. közig. bizottságának azon intézkedéséhez, mely a nagyzeréndi 2 református iskola bezáratását helyezte kilátásba, csak csupán megállapitani kivánja azt a tényt, hogy néhány évvel ezelőtt Nagyzerénden az egyik iskolát tényleg bezáratta a közig. bizottság, mint olyan épületet, mely a tanitásra teljesen alkalmatlan, amelyben azonban azóta is zavartalan elhelyezést talált és talál ma is az egy tanerős állami iskola.

Egyházmegyénk közgyülése felkéri a tiszántúli egyházkerület közgyülését, hogy ezen ügyből kifolyólag éljen felterjesztéssel a vall. és közokt. miniszter urhoz, miszerint kegyeskedjék odahatni hogy a nagyzeréndi reform felekezeti iskolák bezárásától — és államositásától amennyiben azok a legszükségesebb törvényszerü követelményeknek megfelelnek, — a közigazgatási hatóság eltekinteni sziveskedjék.

70. szám Mezőbajji lelkész beterjeszti jóváhagyás végett a presbitérium határozatát melyszerint I.—VI. osztályu iu és leányiskoláját vegyessé téve, egyik tanerő az I. II. a másik pedig a III.—VI. osztályu fiu és leánytanulókat tanitja az 1917—18 tanévtől kezdve.

Egyházmegyénk közgyülése a mezőbajji presbytérium határozatát helyesli, azonban iratokkal együtt visszaküldi lelkészi hivatalhoz azon utasitással, hogy a tanerők és osztályok beosztásában — amennyiben az ellen felebbezés nem történt — a tantestület javaslata alapján az iskolaszék végérvényesen határoz.

71. Egyházmegyénk Tanitó és Segélyegyesületének elnöke jóváhagyás czéljából beterjeszti az egyesület 1916 évi számadását, melyet a választmány minden részletre kiterjedő vizsgálata és javaslata alapján az egyesület közgyülése 1917 julius 17-én 2—1917 sz. határozatával jóváhagyott s pénztárnok részére a felmentvényt a szokásos fentartással megadta.

A számadás záró tételei a következők:

1916 évi bevétel	21112. 73	Kor.
„ „ kiadás:	20933. 62	„
készpénz maradvány:	199. 11	„

Az egyesületi vagyon elhelyezését az alábbi kimutatás tünteti fel:

1., készpénz maradvány	199. 11	Kor.
2., hadikölcsön kötvényekben	17000. —	„
3., kötvényeken	51427. —	„
4., 115 sz. tkp. betét könyvecskén	1000. —	„
5., 1 db. Gazdasági tkp. részvény	400. —	„
6., tagsági dijhátralékban	1421. 89	„
7., kamathátralék	100. 53	„
Összes vagyon 1916 dec z. 31-én	72248. 53	Kor.

Az egyesület vagyona az 916 év folyamán 1842.07 K.-val szaporodott. Az egyesület kezelésében levő alapok átlaga 1916 decz 31.-én

1., Nagy Dán el alap	4 2. 03	Kor.
2., Balogh J. és fia	552. 36	„
3., Szőke János	527. 83	„
4., Szikszay József	200. —	„
5., Nagy Ferencz	200. —	„
összesen	1922. 22	Kor.

Egyházmegyénk közgyülése a Tanitó és Segélyegyesület 19 6 évi számadását az egyesület közgyülésének javaslata és előterjesztése alapján a maga részéről végleg jó-

váhagyja, — pénztárnok részére a felmentvényt a szokott óvások fentartása mellett megadja, s utasitja az egyesület vezetőségét, hogy az évről-évre szaporodó tagdij és kamat hátralékok behajtását minden rendelkezésre álló eszközzel szorgalmazza. —

72. szám. Körösszegapátii presbyterium a egerősités czéljából felterjeszti 50 - 1917 sz. névszerint és egyhangulag hozott határozatát, melyben kimondja, hogy a közalap évjáradékára és az egyház tőkesegélyeinek törlesztésére szolgáló 20% os eddig rendkivüli adó czimen szereplő kivetését, – a vagyoni adónak 10%-ról 17%-ra való felemelésével rendes adóvá változtatja. Az adókulcs magasabb %-ban való megállapitása nem ujabb terhet jelent, hanem meglevő s helytelen adó rendszerüknek helyes czimen való csoportositását,— és e mostani adózási rendszer beállitása az egyházmegye 90—33—19 6 sz végzésével engedélyezett s 8000 korona végösszegü iskolaépitési rendkivüli adójukra nem vonatkozik.

Az egyházközségi közgyülés 6 1917 sz. névszerint és egyhangulag hozott határozatában a presbyterium ezen javaslatát, elfogadta —

Egyházmegyénk közgyülése,— tekintettel arra, hogy a közalap évjáradéka állandó, – a tőkesegélyek visszaképzésére szolgáló járadék pedig 32 éven át kötelezett terhe az egyház pénztárának, a szabályszerü presbyteri és egyház községi határozatokkal megállapitott adókulcsot az E. T. III. t. cz. 7, illetőleg 20 §-a alapján végleg jóváhagyja, s megengedi, hogy a folyó é től kezdve az eddig kivetett 10%-os vagyoni, domestikai és 20%-os rendkivüli adók helyett 17%-os vagyoni adót vettessen ki. Figyelmezteti azonban a presbyteriumot, hogy adósegélyének reviziója alkalmával az egyetemes adóalaptól ezen állandó és rendes terheinek fedezésére ujabb segélyt kérni s az ujabb segély megnyerése után a 10%-os vagyoni adókulcsot haladéktalanul visszaállitani köteles.

73. szám. A geszti egyház a már 5 év óta érvényben volt épitési adójának ujabb 5 évre való fentartását, kivetését határozta el, kéri ennek megerősitését. Az épitési adó az egyházi adónak 100%-a.

Egyházmegyénk közgyülése a geszti presbitériumnak és egyházközségi közgyülésnek a törvényes kellékek pontos megtartásával hozott határozatait indokainál fogva jóváhagyja, az eddigi épitési adónak ujabb 5 évre való kivetését engedélyezi.

74. szám. Mezősasi elkész megerősités céljából beterjeszti a presbyterium 22 – 1917. számu, névszerint és egyhangulag hozott határozatát, melyben az egyház részére vett 300-q. tüzifa fuvarjának fedezésére 4%-os kulcs alapján 300 korona rendkivüli adó kivetését határozza e. Ezen összeg fedezéséről rendes költségelőirányzatában azért nem gondoskodott a presbyterium, mert az e özö években a községi elöljáróság ingyenes közmunkával hozatta haza tüzifájukat. Mivel a a folyó évben a miniszterium az ilyen ingyenes szolgálmányok igénybe vetelét egyenesen megtiltotta, – a szükséges összegről gondoskodniok kellett. —

Az egyházközségi közgyülés 25 1917 számu névszerint és egyhangulag hozott határozatában a presbyterium ezen javaslatához hozzájárult. –

Egyházmegyénk közgyülése a szabályszerü presbyteri és egyházközségi közgyülési határozatokkal megállapitott rendkivüli adókulcsot az 1917. évre végleg jóváhagy a, s feljogositja a presbyteriumot a rendkivüli adó kivetésére azzal az utasitással, hogy a befolyt összeget a rendes egy házi adótól elkülünitve számolja el folyó évi számadásában és hogy j vőre rendes költségelőirányzatában gondoskodjék az e czélra szükséges összeg fedezéséről. —

75. szám. A belényesi egyház, református anyaszentegyházunknak idegen nemzetiségek közé ékelt végpontja, tetemes adósságaira hivatkozással 200 korona segélyt kér a Ref. Segélyegylet pénztárából.

Egyházmegyénk közgyü ése a belényesi egyházat, mely ugy református felekezeti, mint magyar nemzeti érdekeinknek hü őrállója az idegen nemzetiségek között, adósság törlesztés céljából melegen ajánlja a főtiszteletü egyházkerületi közgyülés támogatásába s részére 200 korona Ref. Segélyegyleti segély megszavazását kéri.

76. szám. A belényesi egyház a Vaskóhn lakó református hivek lelkigondozásának és a gyermekek vallástanitásának költségeire 100 korona Ref Segély. gyl ti segélyért folyamodik.

Egyházmegyénk közgyülése a belényesi egyház kérését a vaskohi református hivek lelkigondozásának és a tanköteles gyermekek vallásos okt tásának költségei fedezhetése céljából pártoló ajánlással terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerü eti közgyüléshez.

77. szám. A csermői egyház a Ref. Segélyegylet Választmányá-

hoz 150 korona segélyért folyamodik, mert szegénysége miatt költségvetési hiányát más forrásból fedezni nem tudja.

Egyházmegyénk közgyülése a cserműi egyházat szegénységére és csekély népességére tekintettel 100 korona Ref. Segélyegyleti segély engedélyezése czéljából pártolólag terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyülésre.

78. szám. Kisháza és Tenkeszéplak fiókegyházak előljárói uvardij czimen felügyelőjük, a gyantai lelkész részére 50—50, együtt 100 kor., Ref. Segélyegyleti segélyt kérnek.

Egyházmegyénk közgyülése a kérést teljesithetőnek találta s felügyelő lelkész fuvardijára Kisháza részére 50 Tenkeszéplak részére 50, együtt 100 Korona Ref. Segélyegyleti segély megszavazását pártolással ajánlja a főtiszteletű egyházkerületi közgyülés figyelmébe.

79. szám. A belényessonkolyosi egyház a háborúokozta drágaságra hivatkozással rendkivüli kiadásainak fedezésére 300 korona Ref. Segélyegyleti segélyt kér.

Egyházmegyénk közgyülése az idegen nemzetiségek által lakott vidéken a magyarság és a református vallás mellett hiven kitartó belényessonkolyosi egyházat segélyezésre ajánlja s rendkivüli kiadásának fedezése végett 00 korona Ref. segélyegyleti segély nyujtása czéljából kérését pártolólag terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyülésre.

80. szám. A magyarcsékei egyház lelkésze és gondnoka a Ref. Segélyegylet pénztárából lelkész és énekvezér segitése czéljából 200 korona segélyt kérnek.

Egyházmegyénk közgyülése a magyarcsékei egyház lelkészét 100, énekvezérét 50, együtt 150 korona Ref Segélyegyleti segélyre ajánlja, kiköti azonban, hogy ezen összeget a szórványokban a vallás és énektanitás fuvardijaira forditsák.

81. szám. A radna-lippai egyház a lippai róm. kath. elemi és polgári iskolákba járó református leánygyermekek vallás tanitásának dijazására a Ref. segélyegylet pénztárából 200 korona segélyt kér.

Egyházmegyénk közgyülése a radna-lippai egyház kérését 150 korona Ref. Segélyegyleti segély megadása céljából pártolólag terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyüléshez azon kikötéssel azonban, hogy nevezett róm. kath. iskolákban a vallástanon kivül az énektanitásra is nagy sulyt

helyezzenek.

82. szám. A szintei református leányegyház felügyelő lelkészének fuvardijra 100, magyar iskolája fentartására 50, összesen 150 korona Ref. Segélyegyleti segélyért folyamodik.

Egyházmegyénk közgyűlése a törekvő, de anyagikban szegény szintei leányegyházat, hogy hivei lelkigondozása fennakadást ne szenvedjen és hogy ezen idegen nemzetiség által lakott községben magyar iskoláját tovább is fenntarthassa, 150 korona Ref. Segélyegyleti segélyre meleg pártolással terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyűléshez, elkötelezi azonban az egyház előljáróságát, hogy ha megnyerik, ezen segélyből 100 koronát felügyelő lelkész fuvardijának fedezésére, 50 koronát pedig magyar iskolájuk fentartására forditsanak.

8 . szám. A mezősasi egyház mult évben 8000 korona népiskolai tőke egélyért folyamodott s kérését egyházmegyénk közgyülése 88—1916 sz. alatt pártolólag terjesztette felsőbb helyre. A főtiszteletü egyházkerületi közgyűlés 385—1916. sz. alatt azonban nem vette figyelembe a folyamodást a kellő felszerelés hiánya miatt. Nevezett egyház most megismétli kérését és mellékeli a már felépitett iskola tervrajzát, költségvetését, — községi bizonyitványt arról, hogy a község 1666 lakosa között 1600 református, ezek állami adója 10042.72 kor., községi adója 7029. 94 kor., az egyház szegénységét is bizonyitvánnyal igazolja, e szerint 10302 kor., rendezni való adósága van, ebben 6702 kor., iskolaépitésből eredt. Az egyház tagjai búzgók és törekvők, de szegények, mégis 17% os rendes adón felül 17%-os rendkivüli adó elvállalásával igyekeznek egyházukat nehéz terhétől megszabaditani.

Egyházmegyénk közgyűlése a mezősasi egyházat most is érdemesnek tartja a segélyezésre s mivel a mult évben fennforgott okok ma is fennállanak és mert folyamodását a 321—1908. sz. egyh kerületi határozatban megszabott módon szerelte fel s az $1^1/_2$ %-os évi törlesztést 32 évre jogérvényesen elvállalta, kérését 8000 kor. népiskolai tőkesegély nyujtása czéljából ez uttal is pártolólag terjeszti fel a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre.

84. szám. A kisperegi egyház 1916. évi julius hó 16-án tartott presbiteri gyülésének 17. jkvi számu határozata szerint iskolaépitésre 26245 korona 22 fillér, adóságtörlesztésre 4000 korona, összesen 30245 22 fillér közalapi tőkesegélyért folyamodott. Egyházmegyénk közgyűlése

31 1917. jkvi szám alatt nevezett egyházat segélyezésre 26000 korona erejéig melegen ajánlotta. Ez alapon a kisperegi egyház az előirt nyomtatott kérvénymintát kitöltötte s be is terjesztette az espereshez, aki azonban azt záradékkal nem láthatta el, mert az iskolaépitési költségvetés egyházhatósági jóváhagyást még nem nyert. A folyamodó egyház lelkésze a kérvénybe beirta ugyan, hogy a költségvetést az egyházmegyei közgyűlés 1916 évi április hó 27-én 48. jkvi szám alatt hagyta jóvá, azoban a határozat csak a tervrajz elfogadásáról szól azon kijelentéssel, hogy az épitkezés költségeit költségvetés nélkül megállapitani nem lehet. Egyébiránt az egyházat elfogadható és vegrehajtó költségelőirányzat beterjesztésére a 99— 9 6 sz. egyházmegyei jegyzőkönyvi határozat is utasitja. A kezünk alatt levő folyamodáshoz az egyház egy 1914. évben készült s az államépitészeti hivatal által revidiált költségvetést csatol 17963 korona 22 fillér előirányzott költséggel, melyre a 48—19 6. sz egyházmegyei közgyűlési határozat szerint a vármegye közigazgatási bizottsága 330 -1916. K. B. sz. alatt azon észrevételt tette, hogy az ott feltüntetett egységárakkal szemben 23—30% áremelkedés várható. Ma már bizonyos, hogy ez az áremelkedés 48—50%-ra is felszök k s igy elfogadható a presbyterium 17—1916. juli 16. sz. határozata, melyben az a szóban forgó költségvetést 26245 korona 22 fillérben állapitotta meg. Minthogy a mai háborús viszonyok között, a mikor az á ak ügyszólván napról – napra emelkednek, teljes fedezetet nyujtó költségvetést készitени nem lehet, előadó ezt az összeget, mint a mely ma a valósághoz legközelebb áll, jóváhagyásra ajánlja.

Egyházmegyénk közgyűlése azon okból, hogy ez a sok tárgyaláson keresztül ment ügy végre lekerüljön a napirendről és hogy a megfenekl'ett kisperegi iskolaépitkezési kérvény felsőbb helyre terjesztése által egy lépéssel előre haladjon s ne szolgáljon alkalmul az egyházérdekeivel nem törődő presbitereknek és egyháztagoknak az iskolának az egyház testéről való leszakitására, a kisperegi egyház iskolaépitési költségvetését a mai viszonyok között legelfogadhatóbb összegben 26245 korona 22 fillérben jóváhagyja s esperest felhatalmazza arra, hogy nevezett egyház folyamodásának 8., a., alatti hibás tételét kiigazittassa, azt záradékkal ellássa s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez melegajánlattal felterjessze.

Rendes államsegélyt kérnek:

85. szám. 1., A 7 19 0 sz. egyházmegyei végzés ad. 21. pontja értelmében Bugyi János erdőgyaraki lelkész Illye lelkigondozásáért fuvardijra 40. kor., Szőke Lajos illyei állami tanitó vallás és énektanitásáért 60. — kor,

2, A cserméi egyház lelkésze missiói utazásra 100 — kor.,

3., A szintei leányegyház az állami iskolába járó gyermekek vallástanitójának fuvurdijra 120. — korona.

4., A szapárligeti fiókegyház az állami iskolában a vallástanitás ellátására és ellenőrzésére, a vallástanitó fuvardijra 150. — korona.

5., Tőzmiske szórvány lakosai nevében Fogarassy Bálint felügyelő lelkész állami iskola református vallástanitója fuvardijának megtérítésére 120. — korona.

6., Körösjánosfalva fiók egyház Nagy Károly lelkész felügyelő lelkészi tiszteletdija pótlására 150 — korona.

7., Tóth Lajos körösjánosfalvai előkönyörgő tanitó vallás és énektanitásért, nehéz anyagi helyzetére tekintettel 300. — korona

8. A bihardobrosdi fiókegyház vallástanitója fuvardijára 100 kor.

9., Sipos János belényesujlaki lelkész, ki 7 hó leforgása alatt három nagy gyermekét temette el kettőt pedig tanitat, rendkivüli sulyos anyagi helyzetére tekintettel 300. — korona.

Egyházmegyénk közgyülése 122—1913. szám alatt hozott határozata szem előtt tartásával a rendelkezésre álló 760. — korona rendes államsegélyt folyamodók között következőleg szabja meg.

1., Illye. Bugyi János felügyelő lelkésznek utiköltségre 40. — kor, Szőke Lajos állami tanitónak vallás és énektanitásért 60. — kor, összesen 100. — korona.

2., Csermő: missiói utazások fuvardijára 100. — kor.

3., Szinte: vallástanitójának fuvardijra 100. — korona.

4., Szapáryliget: vallástanitójának fuvardijra 100. — k.

5., Tőzmiske: vallástanitójának fuvardijra 100 — kor.

6., Körösjánosfalva: rendkivüli nehéz helyzetére figyelemmel Tóth Lajos előkönyörgő vallástanitónak vallás és énektanitási dija pótlására ezuttal kivételesen 200. — korona.

7., Bihardobrosd: vallástanitó fuvardijára 60. — kor.

8., Belényes ujlak Sipos János és

9., Körösjánosfalva: Nagy Károly lelkészeknek utóbbinak felügyelő lelkészi tiszteletdija pótlására a 122—1913 sz. alatt hozott egyházmegyei határozat értelmében, fedezet hiányában ezuttal segélyt nem nyujthat közgyülésünk.

86. szám. A sarkadi egyház presbiteriuma 24—1917 számu határozatával 14 szóval 1 ellenében kimondotta, hogy a reformáczió 400-ados emlékére Debreczenben felállitani szándékolt Ottó hadiárvaház céljaira a 67—1617 sz. egyházkerületi határozat 6 pontjában körülirt áldozatot

nem hozza meg, mivel a hadi árvákról való gondoskodás a magyar állam feladata.

I elkész felebezéssel él a határozat ellen, kéri annak megsemmisitésével a presbyteriumot arra kötelezn, hogy a felsőbb egyházi hatóság rendelkezéseinek engedelmeskedve, a hadi árvák javára a kivánt áldozatot hozza meg.

Egyházmegyénk közgyülése fájó szivvel látja és vesz tudomást arról, hogy a borzasztó világégés közepette egyik legnagyobb egyházközségének presbyteriuma a legridegebben elzárkózik minden magyar ember l gszebb és legnemesebb kötelességének teljesitése elől épen azoknak az apáknak szerencsétlen árva gyermekeivel szemben, akik életüket feláldozva, hősi halált haltak mindnyájunkért, szeretett hazánkért.

Téves a presbyterium többségének felfogása, hogy a hadi árvákról való gondoskodás kizárólag állami feladat, mivel a háború okozta sokféle és sulyos sebek gyógyitására az állam egymagában nem képes, ha fiai egyértelmüleg nem igyekeznek és sietnek önzetlen támogatására

Bizonyára a sarkadi egyház presbiteriumának többsége is hallott már a megdicsőült ősökről, ismeri azoknak történetét, akik hitükért, lelkiismereti meggyőződésükért martirhalált haltak. Ma, amikor hitünk diadalának 400 ados évfordulóján emlékezni akarunk, lehető-e szebb és dicsőbb emléket emelni az ősöknek, mint egy olyan házat, mely a vérzivataros napokban az apátlan, elhagyatott árvákat magában foglalva, azoknak hasznos, magyar református polgárokká való felneveltetéséről gondoskodik ? !

Egyházmegyénk közgyülése hiszi és reméli, hogy a sarkadi presbiterium többsége, emberibb, jobb és nemesebb meggyőződésr jutva, igyekezni fog jóvá tenni eltévedésen alapuló határozatát, nem zárja ki szivének szeretetéből a hadiárvákat, meghozza azok javára szeretet áldozatát.

Uj határozathozatalra hivja fel a presbiteriumot.

87. szám. B. Balog István magyarcsékei gondnoknak egyházmegyénk közgyülése 1916 sz. határozatával engedélyt adott a nálalevő 660 K. kölcsönnek 1917 aug. 1-ig való befizetésére. B. Balog István tekintettel az elmult sulyos gazdasági évre -- újból egy évi haladékot kér A presbiterium javasolja a haladék megadását azon feltétellel, hogy a kölcsönt a gondnok ingatlanára azonnal bekebelezteti.

Egyházmegyénk közgyülése a magyarcsékei presbyte-

rium javaslata alapján B. Balog István gondnok. 660 korónás adóságának visszafizetésére 1918. aug. 1-ig. utoljára haladékot ad a presbiterium által kikötött feltétel mellett azon utasitással, hogy a bekebelezés megtörténtéről lelkész tegyen jelentést esperesi hivatalnak.

88. szám. A pankotai felügyelő lelkész beterjeszti a tanitói dijlevelet jóváhagyás végett.

Egyházmegyénk közgyülése a dijlevelet irataival együtt vissza teszi a felügyelő lelkészi hivalalhoz azon utasitással, hogy mellékelje a javadalmi jegyzőkönyvet és az eddig érvényben volt dijlevelet azon czélból, hogy az ujonnan kiálitott dljlevél tételeinek helyessége megállapitható legyen. Felhatalmazza esperest, hogy a kellően felszerelt, az egyházkerület által elöirt nyomtatványon 3 egyező példányban helyesen kiállitott dijlevelet egyházmegyénk nevében hagyja jóvá és végleges megerősités végett terjessze fel a tiszántúli reform. egyházkerület közgyülésére.

89. szám. Egyházmegyénk közgyülése ezen jegyzőkönyv hitelesitésével esperes elnöklése mellett Balog Ambrus lelkészi és a Nagyszalontán lakó világi tanácsbirákkat és jegyzőket bizza meg.

Miután ezzel a tárgyalásra kitűzött összes ügyek elintézést nyertek, Böszörményi Lajos esperes a nagyszalontai református egyházmegye 1917 évi szeptember hó 13. napján Nagyszalontán megtartott őszi közgyülését áldás és békekivánásokkal berekesztette.

A 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 53, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 89, számokat jegyzette Fogarassy Bálint lelkészi főjegyző.

Az 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 71, 72, 74 számokat jegyzette: Perecz István lelkészi aljegyző;

Az 51, 69, 70, 73, 86, 87, 88, 90, 91, 92 számokat jegyzette Szabó Lajos világi aljegyző;

Az 52 számot jegyzette Bottyán Pál tanügyi bizottsági előadó.

A jegyzők az általuk jegyzett számoknak kivéve a 90, 91, 92 számokat előadói is voltak.

Birósági ülés.

90. szám Jegyzőkönyv a nagyszalontai reform. egyházmegyei rendes biróságnak 1917 év szeptember hó 13-án Nagyszalontán tartott üléséről.

Jelen voltak: Böszörményi Lajos esperes és Tatár Balázs világi

tanácsbiró elnöklete mellett: Balog Ambrus, Nagy Imre, Szabó István, Kassay Béla, Ötvös Gyula, és Hadházy Kálmán, utóbbi mint egyházmegyei ügyész is, Szabó Lajos jegyző.

Böszörményi Lajos esperes elnök annak kijelentése mellett, hogy Tisza István gróf világi elnök távolléte miatt bírósági ülésünkön a társelnöki tisztet a hivatalára nézve legidősebb tanácsbiró Tatár Balázs fogja betölteni, — a bíróság tagjait üdvözli, az ülést megnyitja.

Elnök felhivja a bíróságot, hogy az E. T. V. t. c. 13 §-a értelmében az időszaki tanács tagjait válassza meg. miután az 19 6 évi szept. hó 21 napján tartott választás hatálya megszünt.

Bíróságunk az időszaki tanácsba a rendes elnökségen kivül egy évre megválasztja:

rendes tagokul Balog Ambrus, Tisza Kálmán gróf és Tatár Balázs;

póttagokul Nagy Imre, Kassay Béla, Hadházy Kálmán, Szarka Sándor dr. Ötvös Gyula és Szabó István tanácsbirákat.

Kelt, mint fent.

Böszörményi Lajos s k.
lelkészi elnök

Tatár Balázs s k
világi elnök.

Szabó Lajos s. k.
jegyző.

91. szám. A nagyszalontai reform egyházmegye rendes fegyelmi bírósága a Bottyán Pál belényesi lelkész panaszosnak Hodor István köröstárkányi és Szondy Géza kisperegi lelkészek panaszlottak ügyében alulirt napon és helyen a következő végzést hozta

a nagyszalontai reform. egyházmegye rendes fegyelmi bírósága Bottyán Pál panaszosnak, Hodor István és Szondy Géza panaszlottak ügyében mai napra kitűzött bírósági tárgyalást a legközelebbi rendes bírósági ülés idejéig elhalasztja.

Felhivja az elnökséget, hogy az ujabban megtartandó bírósági ülésre Szondy Géza kisperegi lelkésznek az idézést Arad vrm. pécskai járásának főszolgabirói hivatala utján juttassa el

Indokok.

A bíróság minden kétséget kizárólag megállapitotta, hogy az elnökség a törvényeknek megfelelően kellő időben, a legnagyobb pontossággal elküldte az idéző leveleket a feleknek, igy Szondy Géza kisperegi lelkésznek is mint panaszlottaknak, azonban Szondy Géza állitása szerint azt nem kapta meg, igy a vétiv, amely ezen állitás

ellenkezőjét igazolhatná, az iratok közt nem található. A tárgyalást az E. T. V. t. c. 85 §-a szerint el kellett halasztani.

Szondy Gézának a legközelebbi birósági ülésre a politikai közigazgatási hatóság utján való megidézését a tárgyalás megtarthatásának biztositása czéljából határozta el a bíróság.

Nagyszalonta, 1917 szept 13.

Böszörményi Laios s. k.
lelkészi elnök.

Tatár Balázs s. k.
világi elnök h.

Szabó Lajos s k.
jegyző.

92. szám. A nagyszalontai reform. egyházmegye rendes közigazgatási birósága a köröstárkányi vizsgálat költségviselése tárgyában alulirt napon a következő végzést hozta.

Végzés.

A nagyszalontai reform. egyházmegye rendes közigazgatási birósága a köröstárkányi vizsgálat költségviselése tárgyában mai napra kitűzött tárgyalást a legközelebbi rendes birósági ülés idejéig elhalasztja.

Felhivja az elnökséget, hogy az ujabban megtartandó birósági ülésre Szondy Géza kisperegi lelkésznek az idézést Arad vrm. pécskai járásának főszolgabirói hivatala útján juttassa el. —

Indokok.

A bíróság minden kétséget kizárólag megállapitotta, hogy az elnökség a törvénynek megfelelően kellő időben, a legnagyobb pontossággal elküldte az idéző leveleket a feleknek, igy Szondy Géza kisperegi lelkésznek is, azonban Szondy Géza állitása szerint azt nem kapta meg, igy a vétiv, mely ezen állitás ellenkezőjét igazolhatná, nem mellékellhető. A tárgyalást az E T V. t. c. 85. §-a szerint el kellett halasztani.

El kellett halasztani a tárgyalást azért is, mivel az 1915 évi tárkányi számadást, — amely az egész ügy alapja — egyházm. közgyűlése 57—1915 számu határozatával visszaadta az egyháznak pótlás végett.

Szondy Gézának a legközelebbi birósági ülésre, a politikai közigazgatási hatóság utján való megidézését a tárgyalás megtarthatásának biztositása czéljából határozta el a bíróság.

Nagyszalonta, 1917. szept. 13.

Böszörményi Lajos s. k.
esperes lelkészi elnök.

Hadházy Kálmán. s. k.
világi elnök.

Szabó Lajos s. k.
jegyző.

Tárgymutató.

	Jegyzette:
42. Közgyűlés megnyitása. Hadházy Kálmán világi elnök helyettes	Fogarassy Bálnt
43. Gróf Tisza István egyh. m.-i gondnok üdvözlése	"
44. A reformáczió négy százados évfordulója alkalmából emlékünnepely az egyes egyházközségekben	"
45. A reformáczió négy százados évfordulója alkalmából emlékünnepély a központon	
46. Az egyházak világi képviselőinek igazolása	"
47. Jelentés a távollevő tagokról	"
48. A tárgysorozat megá lapitása	"
49. Esperes jelentése a törvényszerű egyház látogatásról	"
50. Esperes jelentése az elnökileg elintézett ügyekről	"
51. Skontró ügyek	Szabó Lajos
52. Tanügyi bizottság jelentése	Bottyán Pál
53. Ujonnan választott tanitók eskütétele	Fogarassy Bálint
54—62 Számvevőszék jelentése	Perec István
63. Missiói bizottság jelentése	Fogarassy Bálint
64—65 Jelentés a gyámintézeti pánztár megvizsgálásáról	"
66. Határozat a legácziók tárgyában	"
67. Lelkészi és kántori stóladijak megállapitása	"
68. Özvegy lelkésznék gyámdijának felemelése	"
69. Nagyzeréndi iskolák államositása	Szabó Lajos
70. Mezőbaj iskoláinak vegyesre átalakitása	"
71. Tanitói segélyegylet 1916 évi számadasa	Perec István
72 Körösszegapátii uj adókulcs	"
73 Geszti egyház épitési adója	Szabó Lajos
74 Mezősassi pótadó	Perec Istvá
75—85 Állam. — ref segélyegyleti, — és népiskolai tőke — segélykérvények	Fogarassy Bálint
86. Sarkadi lelkész fellebezése a hadiár aház ügyében	Szabó Lajos
87. Balog István m csékei gondnok kölcsöne	"
88. Pankotai kántortanitói dijlevél	"
89. Jegyzőkön,v hitelesitő bizottság kiküldése	Fogarassy Bálint

Birósági ügyek.

90. Időszaki tanács megalakit sa	Szabó Lajos
91. Bottyán Pál panasz érvénye Hodor I és Szondy G. ellen	"
92 Körös árkányi vizsgálat költségviselése.	"